

СОЦІАЛЬНІ МОДЕЛІ ПСИХОКОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ

Викладач: викладач кафедри соціальної педагогіки та спеціальної освіти

Апхутіна Вікторія Валеріївна

Кафедра: соціальної педагогіки та спеціальної освіти (факультет СПП ЗНУ, корпус 8, вул. Гоголя, 118, ауд. 219) E-mail кафедри: socialped@ukr.net

E-mail викладача: va46cible@gmail.com

Телефон кафедри: (061) 228-76-45

Інші засоби зв'язку з викладачем: *Viber, Telegram, Moodle*. Номер на сторінці курсу в *Moodle*

Освітня програма, рівень вищої освіти:	Соціальна педагогіка Бакалавр						
Статус дисципліни:	Нормативна						
Кредити ECTS	3	Навч. рік:	2022-23	Рік навчання	4	Тижні	12
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів¹	2	Лекційні заняття – 10 Практичні заняття – 6 Самостійна робота – 74			
Вид контролю:	Залік						
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1830						
Консультації: <i>особисті – вівторок, четвер, з 11:00 до 13:00, VIII корпус, ауд. 219; дистанційні – ZOOM, за попередньою домовленістю</i> <i>Запис на консультації через Viber, Telegram</i>							

ОПИС КУРСУ

Курс «Соціальні моделі психокорекційної роботи» пропонується студентам бакалаврату спеціальності 231 «Соціальна робота», освітньо-професійної програми «Соціальна педагогіка» четвертого року навчання. Курс призначений для поглиблення знань та вмінь студентів у галузі соціально-педагогічної та психологічної корекції поведінки. Передбачається ознайомлення студентів з теоретичними та практичними основами використання психокорекційних прийомів у роботі з дітьми з відхиленнями у поведінці.

Метою викладання курсу «Соціальні моделі психокорекційної роботи» є ознайомлення студентів з основними методами, формами і технологіями психокорекційної роботи в умовах різних соціальних моделей (соціальних інститутів) діяльності соціального педагога та навчання їх застосування у подальшій професійній діяльності.

Завдання курсу:

- розкриття актуальної проблематики соціальних моделей психокорекційної роботи;
- освоєння прикладних аспектів організації та впровадження психокорекційних прийомів у роботі соціального педагога;
- ознайомлення із особливостями психокорекційної роботи соціального педагога в умовах різних соціальних інститутів.

Формат курсу – очний, заочний, дистанційний: проведення інтерактивних лекцій, практичних занять, занять у форматі тренінгу та консультацій.

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможеться:

- ✓ виконувати роботу з психолого-педагогічної корекції різних відхилень у поведінці дітей, підлітків та молоді;
- ✓ добирати психодіагностичний інструментарій для діагностики відхилень у поведінці;
- ✓ застосовувати техніки психокорекційного впливу;
- ✓ проводити симптоматичну психокорекцію в екстремальних ситуаціях;
- ✓ складати програму психокорекційної роботи з дітьми молодшого шкільного віку, які мають відхилення у поведінці.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани практичних занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних та групових завдань розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1830>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (max 60 балів):

Поточний контроль здійснюється у ході повсякденної навчальної діяльності студентів: експрес-тестування під час аудиторних занять; термінологічні диктанти; виконання практичних завдань (доповіді; робота в мікрогрупах); усні відповіді; контрольні тестування по закінченню вивчення розділів.

При наявності 35 балів поточного контролю, студент допускається до підсумкового контролю. Якщо студент із поважних причин пропустив заняття, для відпрацювання матеріалу йому пропонується виконання пропущених завдань (теоретичних та практичних), що фіксується у вигляді конспекту та проводиться усне опитування щодо вивчених тем.

Підсумкові контрольні заходи (max 40 балів):

Підсумковий контроль – здійснюється після завершення вивчення курсу: залік.

Практична частина заліку (max 20 балів) Творче завдання передбачає схематичне складання програми психокорекції відхилення у поведінці дитини молодшого шкільного віку (тип порушення та заклад визначаються викладачем під час заліку).

Теоретична частина заліку - підсумкове тестування на платформі Moodle (max 20 балів).

Критерії оцінювання

1-2. Виконання практичного завдання та його презентація на практичному занятті оцінюється у 4 бали (2 бали – за підготовку та 2 бали за презентацію (попередня табл.)).

4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; під час презентації виказав глибоку обізнаність щодо теми завдання, розуміння сутності досліджуваної проблеми; виявив навички взаємодії з аудиторією, запропонував питання для групового обговорення.

3 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання; під час презентації виказав розуміння сутності досліджуваної проблеми; запропонував питання для групового обговорення.

2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово вірно; під час презентації виявив не повну обізнаність щодо теми дослідження, але під час обговорення проблемних питань, виявив певну активність, запропонував шляхи пошуку відповідей на проблемні запитання, або виконав завдання у повному обсязі, але не брав участі у презентації результатів.

1 бал отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, з порушенням структури доповіді та/або без презентації; під час виконання завдання припускався певних помилок.

0 балів отримує студент, який не виконав завдання або виконав його принципово невірно. У таких випадках студенту надається одна можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття. При цьому максимально можлива кількість балів складає 3.

3. Експрес-тестування під час аудиторних занять оцінюється у 2 бали, за умови, що студент виконав правильно більше 75% відсотків тестових завдань. За половину правильних відповідей студент отримує 1 бал. Менше половини правильних відповідей – 0 балів.

4-5. Контрольне тестування після вивчення розділів оцінюється максимально у 10 балів. Кількість балів підраховується згідно з відсотковим коефіцієнтом із розрахунку 100% правильних відповідей – 10 балів.

6. Перевірка письмових завдань самостійної роботи передбачає можливість отримати 10 балів. Для їх отримання студент має виконати та надати на перевірку письмові завдання, що входять до блоку самостійної роботи до початку екзаменаційно-залікової сесії. Критерії оцінювання: 10-9 балів отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання; 8-7 балів отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, але стереотипно. 6-5 балів отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, але принципово вірно; 4-3 балів отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, з порушенням структури та під час виконання завдання припустився певних помилок; 2-1 балів отримує студент, який виконав завдання номінально, без глибокого осмислення проблеми, творчого підходу; 0 балів отримує студент, який не виконав завдання або виконав його принципово невірно.

7. Екзамен.

Практична частина заліку. Творче завдання передбачає складання програми психокорекції відхилення у поведінці дитини молодшого шкільного віку (тип порушення визначається викладачем під час заліку).

Критерії оцінювання.

Максимальна кількість балів – 20, які нараховуються за виконання таких частин роботи:

- визначення актуальності роботи – 2 б.;
- правильне визначення мети та завдань програми – 3 б.;
- визначення сутності відхилення у поведінці – 2 б.;
- логічність, послідовність викладення матеріалу – 3 б.;
- визначення ресурсів для виконання кожного етапу програми – 3 б.;
- доцільність запропонованих форм та методів роботи – 5 б.;
- презентація програми під час заліку – 2 б.

Теоретична частина заліку (тестування) оцінюється у 20 балів. Кількість балів підраховується згідно з відсотковим коефіцієнтом із розрахунку 100% правильних відповідей – 20 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ
Силабус навчальної дисципліни

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Усне опитування, термінологічний диктант, експрес-тестування	тиждень	4%
	Робота у мікрогрупах на практичному занятті	практичні 1, 2, 3,	12%
	Завдання самостійної роботи		4%
	Контрольне тестування		8%
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Усне опитування, експрес-тестування, термінологічний диктант	тиждень	6%
	Робота у мікрогрупах на практичному занятті	практичні 4, 5, 6, 7	16%
	Завдання самостійної роботи		4%
	Контрольне тестування		8%
Підсумковий контроль (max 40%)			
Залік (теоретична частина)			20%
Залік (практична частина)			20%
Разом			100%

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів (max)
Змістовий модуль 1.			
Лекція 1	Психологічна корекція у роботі соціального педагога		
Практичне 1	Психологічна корекція у роботі соціального педагога	Підготовка розгорнутих відповідей на запитання: Зв'язок психології, психокорекції та соціальної педагогіки. Психокорекція та психотерапія. Психологічна культура особистості	4
Самостійна робота з теми	Психологічна корекція у роботі соціального педагога	Написання есе на тему «Актуальність психокорекційної роботи у різних соціальних інститутах» (соціальні інститути – за вибором студента)	2
Лекція 2	Основні школи, напрями, концепції у психології	Експрес-тестування або термінологічний диктант	2
Практичне 2	Основні школи, напрями, концепції у психології	Робота у мікрогрупах. Підготувати доповідь та презентацію за темою на вибір: «Вплив різних психологічних	4

		теорій на соціально-педагогічну психокорекцію». Теорія (наукову школу) – на вибір студента	
Лекція 3	Особливості організації та проведення психологічної корекції	Експрес-тестування або термінологічний диктант	2
Практичне	Особливості організації та проведення психологічної корекції	Підготувати доповіді на вибір: Принципи побудови спілкування психолога з клієнтом. Роль невербальних засобів спілкування в одержанні інформації, встановленні контакту та здійсненні впливу. Психологічний простір. Робота з просторовим та фізичним контекстом.	4
Самостійна робота	Особливості організації та проведення психологічної корекції	Розробити пам'ятку запобігання розвитку криз: первинні, вторинні і третинні заходи (взаємозв'язок з різними терапевтичними технологіями).	2
Контрольне тестування 1		Тестування на платформі Moodle на сторінці курсу	8
Змістовий модуль 2.			
Лекція 4	Особливості складання психокорекційних програм		
Практичне 4	Особливості складання психокорекційних програм	Робота в мікрогрупах. Доповіді на теми: Корекційні соціально-педагогічні програми відновлювального, компенсуючого характеру; виправлення та стимулювання. Оцінка ефективності проведених психокорекційних заходів.	4
Лекція 5	Відхилення у поведінці дітей молодшого шкільного віку	Термінологічний диктант або експрес-тестування	2
Практичне 5	Відхилення у поведінці дітей молодшого шкільного віку	Робота у мікрогрупах. Підготовка доповідей за темами (на вибір): Агресивність у дітей молодшого шкільного віку. Негативізм, інфантилізм та інші відхилення у поведінці дітей молодшого шкільного віку	4
Лекція 6	Діагностика і психокорекція гіперактивності у дітей	Термінологічний диктант або експрес-тестування	2
Практичне 6	Діагностика і психокорекція гіперактивності у дітей	Робота у мікрогрупах. Підготовка доповідей за темами:	4
Самостійна робота	Діагностика і психокорекція гіперактивності у дітей	Добір інструментарію для діагностики гіперактивності у дитини молодшого шкільного віку	2
Лекція 7	Психокорекційний вплив	Термінологічний диктант або експрес-	2

	на дітей з девіантною поведінкою	тестування	
Практичне 7	Психокорекційний вплив на дітей з девіантною поведінкою	Робота у мікрогрупах. Підготовка доповідей за темами (на вибір): Діти групи ризику. Психокорекція у роботі з дітьми групи ризику. Групова та індивідуальна психокорекція девіантної поведінки. Робота соціального педагога з батьками дітей групи ризику	4
Самостійна робота	Психокорекційний вплив на дітей з девіантною поведінкою	Проблемно-орієнтовне реферування на тему: «Особливості корекційної роботи з дітьми групи ризику»	2
Контрольне тестування 2		Тестування на платформі Moodle на сторінці курсу	8

Наприкінці семестру, під час екзаменаційно-залікової сесії проводиться підсумковий контроль – залік.

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Галян І.М. Психодіагностика : навч. посіб. рек. МОНУ. Київ : Академвидав, 2009. 234 с.
2. Головінський І. Педагогічна психологія : навчальний посібник. Київ : Наукова думка, 2003. 288 с.
3. Заброцький М.М. Основи вікової психології : навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга, 2004. 112 с.
4. Кузікова С.Б. Основи психокорекції : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНМСУ. Київ : Академвидав, 2012. 226 с.
5. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Суми : ВТД «У», 2006. 384 с.
6. Москаленко В.В. Соціальна психологія : підручник. Київ : Центр навч. літ-ри, 2005. 624 с.
7. Олійник Л.М. Психодіагностика і корекція : навчально-методичний посібник з практичної психології. Миколаїв : ПП «Принт-Експрес», 2010. 218 с.
8. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції: активне соціально-психологічне навчання: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Київ : Вища шк., 2004. 697 с.
9. Колесникова Г.И. Психокоррекция нарушенных развития: учеб. пособ. для студ. вузов. Ростов-на-Дону : Феникс, 2009. 344 с.
10. Осипова А.А. Общая психокоррекция : учебное пособие для студ. высш. уч. зав. Москва : ТЦ «Сфера», 2002. 512 с.
11. Ромек В. Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях: учеб. пособие. Санкт-Петербург : Речь, 2004. 256 с.

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. У разі наявності поважної причини для пропуску заняття або невиконання завдань у встановлений термін, передбачається відпрацювання студентом пропущеного матеріалу протягом наступних двох тижнів, або за домовленістю з викладачем.

За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Усі учасники навчального процесу дотримуються академічної доброчесності. Під час виконання письмових видів робіт або під час підготовки виступів, які передбачають самостійне опрацювання літературних та інших джерел плагіат не допускається. Використання всіх теоретичних матеріалів передбачає обов'язкове посилання на офіційне джерело (автора). Виявлення плагіату стає підставою для незарахування виконаної роботи.

Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем. Адреси типу **user123@gmail.com** *не приймаються!*

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021 рр.

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. ([посилання на сторінку сайту ЗНУ](#))

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмій (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методiku проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9yfw9y>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>